

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP
Felalás szerkesztő:
Kurkó György
Bejegyzve a brassói törvény-
széken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară
a Presel sub No. 1437, 7. X. 1944

Miért kellene a néptörvényszékek

utóbbi időben új fogalom került a felfelé, amelyet a felszabadított Dél-Európában a demokrácia diadalmasan hirdető adata hívott életre. Egyre helyen alakulnak meg a néptörvény- és részben átvessz a fasiszta vagy régebbi időből fennmaradt hivatásos néptörvények szerepét. Bulgáriában ilyen törvények ítélik a háborús bűnösöket. Főképpen az északkeleti részben szintén vannak ilyen néptörvényezékek. A leti Demokratikus Arcvonal köréből számos esetben, különösen az ár- és a háborús bűnösök ügyében, a néptörvények a néptörvényezékek ítélik a háborús bűnösöket. Főképpen az északkeleti részben szintén vannak ilyen néptörvényezékek. A leti Demokratikus Arcvonal köréből számos esetben, különösen az ár- és a háborús bűnösök ügyében, a néptörvények a néptörvényezékek ítélik a háborús bűnösöket. Főképpen az északkeleti részben szintén vannak ilyen néptörvényezékek.

helyzete valóban olyan, ahogy ő könyvében leírta, elítélte azon a címen, hogy a tények közlése „nemzetellenes célzattal”. Nem volt külön a jugoszláv parancsuralom vagy bármely más áldemokrata állam törvénykezése sem.

A bírósági politikázás nem szorított csak a munkásmozgalom elnyomására. Választások után sűrűn használták fel a bíróságokat a hatósági erőszakkal kicsikart választási eredmények szentesítésére, az ellenzék fellebbezéseinek elutasítására. A visszaélések azonban a politikai ügyekkel sem értek véget. A verés, amely felett a magas bíróság szemel huny és amelyet nem akadályoz meg, holott a törvényes módja megletne hozzá — sőt kötelessége lenne — bűnyekben is divott, pedig sokszor csakugyan ártatlan volt a gyanúsított. Hogy a nemzetiségi kérdés is kellő súllyal esett az igazság ingadozó mérlegére, az is természetesen volt. Sok esetben — a közvélemény általános meggyőző-

dése szerint, amely nyilván nem az újjából szopta ezt a véleményét — ugyancsak nem volt mindegy, hogy a felek milyen nemzetiségűek. Sőt, még az is számított, hogy az ügyvéd, aki a vádlottat, vagy a lakásügyekben perlekedő képviselte, milyen nemzetiségű.

Nem mondhatni ugyan, hogy a bíróság minden esetben és minden egyes bíró politikai vagy nemzetiségi szempontból módosította az igazságot. Nem egy esetben szolgáltattak valódi igazságot is vagy fekézték más hatóságok tulkapasait. Lényegében azonban a bírások alkalmazkodott a mindenkor politikai rendszert. Üres képzelődés az az állítás, hogy a bíróság a politikai, nemzetiségi, gazdasági harcok, körülmények és tévutak „felett áll”. S ha egyes bírák ellen-
szakítottak az uralkodó rendszernek, akkor, a bírák elmozdíthatatlanságáról szóló

papírbiztosítékok ellenére, a rendszer mindig megtalálta a személyes ere módját. A bírót megkövetelték a rendszer kiszolgálását.

A parancsuralom zsarnok nyomása alól a demokrácia ébredésével a bírások és a bíró is felszabadult. El sem képzelhető azonban, hogy az áldemokrácia és a parancsuralom évei ne hagytak volna mély nyomokat a törvénykezés szellemében, megszokásaiban és személyi összetételében. Nagyon természetes tehát, hogy a demokrácia az igazságszolgáltatás gépezetét is fel akarja frissíteni. Különösen olyan népeken tömegbűnösök esetében, mint a háború és az árdragítás vétkesei, a népek és a népi mozgalmak kiküldöttjeinek feltétlenül közvetlenül kezükbe kell venniük a bírásokat.

Az állami és társadalmi életben nincsenek semleges intézmények és nincs olyan sarka az életnek, ahol ne lenne szükség a demokratizáló tisztogatásra.

A Pozsony felé előretörő szovjet csapatok elérték Komáromot

(Moszkva.) A szovjet csapatok Ujpest és Rákospalota elfoglalása után a Váci úton nyomulnak előre a Nyugati pályaudvar irányában. A Népliget végleges megtisztítása befejeződött és az előretört szovjetek már csak 1 kilométerre vannak Pesten a Ferenc-József-híd és a Horthy-Miklós-híd közti dunai partsávtól. A harcok során több mint 1000 háziomb került a szovjet csapatok birtokába. 3000 német és magyar katonát elfogtak. Budapestől

északnyugatra a szovjet csapatok visszaverték a német támadásokat és 40 harckocsit elpusztítottak. A Dunától északra Pozsony felé törő szovjet kötelékek elérték Komárom városát. Az Esztergomi támadó német csapatok Komárom elfoglalása esetén már nem tudnak visszavonulni. Német jelentések szerint a Keleti pályaudvar mindkét oldalán tombolnak a harcok.

(Kossuth rádió) Stokholmi jelentések szerint a svédországi magyar szocialisták gyűlést tartottak, melyen kijelentették, hogy támogatják az ideiglenes magyar nemzetgyűlést és a demokráta kormányt. Határozataikat táviratban közölték a magyar kormányval.

A Vörös Hadsereg óriási támadásra készül

(London.) Hooper Duncan, a Reuter sajtóiroda moszkvai tudósítója jelenti, hogy a vörös hadsereg Lengyelországtól le a délkelet-európai arcvonalon óriási méretű támadásra készül. A minden fronton történő előrenyomulás folytán az utánpótlási vonalak rendkívül meghosszabbodtak, a karácsony előtti nagy eszések pedig megnehezítették a szállítást. Így bizonyos késedelem állott be, de ma már minden előkészület megtörtént egy páratlan arányú és döntő jelentőségű támadásra.

(London.) A németek Norvégiába irányuló utánpótlása állandó nehézséggel küzd. Együttműködő angol és norvég tengeri egységek támadást hajtottak végre német hajók ellen és több szállítóhajót elsüllyesztettek. Dán felkelők több helyen megszakították azt a vasutvonalat, melyen a németek hadianyagot szállítanak Norvégiába. A németek nagy kerülővel kénytelenek utánpótlást küldeni norvégiai csapatoknak.

Három oldalról támadják az angol-szász csapatok Laroche városát

(London.) Belgiumban a szövetséges csapatok tovább folytatták előrenyomulást. Montgomery tábornagy hadsereg-csoportjai az egész szakszonon tért nyertek. Laroche városát három irányból támadják a szövetséges erők. Az 1. amerikai hadsereg északnyugatról 9 kilométerre áll a várostól, a 2. brit hadsereg nyugatról 6 kilométerre van Laroche-tól és a 3. amerikai hadsereg csapatai már csak 1 kilométerre vannak a várostól. A Laroche és

szakmai képzettség a legbeestelenebb tényeket termelheti ki, ha a vezetők felőles munkája alapján népelel, egy kis érdekcsoport szűk vágya, an, előítéletekkel és elvakultsággal sen folyik.

demokrácia éppen azért éri szükség-
ek a törvénykezés népiesítését is,
ez a végtelenül fontos munkákör sem
dt érintetlen a múlt fasiszta és fél-
ta fertőzéstől.

nes olyan délkelet-európai kis állam,
nyek alkotmányában papíron le ne
tték volna a bíróság függetlenségé-
k és pártatlan igazságszolgáltatá-
kak gyönyörű elveit. Ezeket azonban
komolyan nem vették és rendszeren-
nem is alkalmazták.

legvértelenebb példákat a politikai pe-
szolgáltatott. Romániában elf meg-
keznünk a grivítai perről és számta-
gyéb munkásperről. Mindennapos
g volt, hogy a vádlottakat verték, —
ragyonverték — lakásukba ártó ir-
csempészték be, a törvényes időn
rendőrségen vagy csendőrségen tar-
k. A törvénykezés pedig mindezt
hunyással tűrté.

gyarországon ugyanezt csinálták.
felemleltünk Matuska Szilve ter, a
torbágyi rém” és az egész b'a-tor-
i ügy óriási komédiáját, vagy azt az
et, amelyet egy fölkeléssel fogal-
fiatal magyar író ellen hoztak. Miután
ő bebizonyította, hogy a földművesek

A magyar kommunista párt minden erejével támogatja a debreceni demokráta nemzetgyűlést és kormányt

(Kossuth rádió) Az ideiglenes magyar nemzetgyűlés az elmúlt napokban ülést tartott, melyen a magyar kommunista párt képviselője beszélt. A felszólaló közölte, hogy beszéde a kommunista párt hivatalos állásfoglalását képviseli. Majd így folytatta: az ország dolgozóinak millióit képviseljük, azokat a tömegeket, melyek már évtizedek óta nem szólalhattak meg és csak elnyomásban volt részük. A magyar kommunista párt elhatározta, hogy minden erejével támogatja a nemzetgyűlést, mely a nép akaratából jött létre. Pártunk a legutóbbi negyedszázad alatt a legszörnyűbb üldöztetésnek volt kitéve, vezető férfaink százait gyilkolták le vagy hurcolták Németországba. A náci fenyegetések nem térítettek el kitűzött céljainktól: egy népi demokratikus alapon nyugvó Magyarország megteremtésétől. Most mikor végre szabadon hallhatjuk szavunkat, nyíltan kimondjuk, hogy vége a német tájékozódásnak. Ez az átkos politika okozta hazánk pusztulását. Tévedés volna azt hinni, hogy csupán hibák csusz-
tak be külpolitikai vezetésünkbe. Nem! Egész külpolitikánk már több évtized óta helytelen uton haladt. Ennek következményeit láthatjuk ma. A magyar népek csak egy útja lehet, ez pedig a szabad demokráta népekhez vezet. A nyilas hazaárulók bemocskolták nevünket. Nácibérenc magyarok büneiért nekünk kell szenvednünk.

Népünk számára csakis a németellenes háboruban való részvétel hozhat enyhülést. Le kell mosnunk a népkönnön ejtett gyalázatot, hogy elnyerjük a demokratikus népek barátságát, mely egyedül biztosítja az ország békés fejlődését. A magyar kommunista párt nem rágódik a multon, csak a nemzet jövő boldogulása érdekli és ösztöníti együtt akar működni a többi demokratikus pártokkal Magyarország újjáépítésében. A kommunista párt a nemzeti összefogást hirdeti és a Magyar Demokráta Függetlenségi Arcvonal mellett tör lándzsát. Pártunk úgy látja, hogy csak a nemzeti erők teljes összefogása és a Németország elleni háború biztosíthatja Magyarországot boldogulását és demokratikus felépítését. A kommunista párt a földbirtokrendezés leggyorsabb végrehajtását kívánja, mert ezzel a demokrácia szilárd alapokat nyer. Kívánja továbbá a munkásság életszin-
valának emelését és teljes szabadságát mind a szervezkedés, mind a szólás, a sajtó és gyűlékezés terén. A kommunista párt úgy látja, hogy a demokratikus kormány munkaterve magában foglalja a párt kívánságát is és a kormány tagjai ösztönítet dolgoznak ezeknek megvalósításáért. A kormány betérjesztett munkatervét a kommunista párt elfogadja és támogatja a kormányt a demokratikus Magyarország felépítésében.

Marche között húzódó fűtut a brit csapatok átvágták. Patton tábornok 3. amerikai hadserege két helyszégből verte ki a németeket és 7 kilométert haladt előre. Bastognétól észak-keleti irányban. Saarbrücken körzetében újra támadásba mentek át az amerikaiak. A Rajna-Pfalz vonalon 160 kilométeres szakaszon támad a 7. amerikai hadsereg. Hivatalos közlések szerint az 1. amerikai hadsereg az ardenai harcok során 6300 foglyot ejtett. A 3. amerikai hadsereg 1400-at. 1944 dec. 16 óta a két hadsereg 25.800 foglyot ejtett. A legutóbbi 24 nap alatt az ardenai beszállás német utánpótlási vonalaira a szövetséges bombázók 35.000 tonna bombát dobta 125 célpontra.

Az elzásziak nem németek!

(London.) A francia kormány hivatalos jegyzékben ünnepélyesen figyelmeztette a német kormányt, hogy Elzász-Lotharingának a jelenlegi háború során Németországba történt bekebelezését nem ismeri el, s így a kérdéses tartomány lakosai francia állampolgároknak tekintendők. Ebből következik, hogy az elzásziakkal a hágai nemzetközi egyezmény értelmében kell eljárni és a német kormány nem jogosult őket német állampolgárokká kötelező cselekményekre kényszeríteni. Époly kevésbé jogosult a német kormány megbüntetni őket, ha német állampolgárt illető kötelezettségeknek nem tesznek eleget. A francia kormány felelősségre vonja azokat is, akik bármilyen szerepet játszottak ilyen esetekben.

A francia kormány ünnepélyes figyelmeztetésére azok a hírek adtak okot, amelyek szerint a Hitler-kormány egy csomó elzász-lotharingiai „hazaárulást” címén elítélt.

25 kilométer mélyen nyomultak be az amerikai csapatok Luzon szigetére és 20 helységet elfoglaltak

(New York.) Mac Artur tábornok főhadiszállásáról közölte, hogy az amerikai csapatok Luzon szigetén további sikereket értek el. Jelenleg már 40 kilométer szélességben és 25 kilométer mélységben folynak a harcok. A terep nagyon alkalmas páncélosok bevetésére, amit az amerikaiak kihasználnak. A japán csapatok nem tanúsítanak erős ellenállást. Amerikai kötelékek 20 helységet birtokbavettek s a támadás első 50 percében elfoglaltak egy fontos repülőteret. Amerikai bombázók a japán utánpótlási vonalakat támadták. Manilitól északra 2 hidat és egy fontos völgyelzáró gátat pusztítottak el az amerikai repülők. A német rádió közölte Numa tábornoknak, a Fülöp-szigetek volt japán parancsnokának nyilatkozatát, kinek véleménye szerint az amerikaiak huzoni partraszállása a japánok kelet-ázsiai érdekeit veszélyezteti. Indiai támaszpontokról felszálló B 29-es mintájú óriásbombázók a Malaj szigetek közlekedése célpontjait bombázták.

(London.) A Földközi-tenger angolszász erőinek főparancsnoksága közölte, hogy Olaszországban a rossz időjárás miatt a hadműveletek járőrtevékenységre szorítkoztak. A római rádió jelentése szerint olasz szabads csapatok elfoglalták a la Cisa hágot, mely a német utánpótlás egyik legfontosabb átjárója a Pó síkság és a front között. Trioli városának fasiszta helyőrségét az olasz szabads csapatok lefegyverezték és a várost megtisztították az ellenségtől.

(Athen.) Skoby tábornok tovább folytatta tárgyalásait az EAM. kiküldöttjeivel. Sok pontban már megegyezésre jutottak, jelenti a Reuter athéni küldöttségét. A végleges feltételeket január 11-ikén adták át az EAM-nak. A görög hadügyminister betöltötte a jobboldali EBC. pártot.

A Magyar Népi Szövetség hírei

A Magyar Népi Szövetség csernátfalusi vezetősége 1945 január 14-én délelőtt 10 órakor együttes ülést tart, melyre meghívja a MNSZ. hétfalusi kiküldöttjeit. Napirenden szervezetünk magatartása a népi jogok kivívásában.

A MNSZ. helyi szervezetének női csoportja január 12-én, pénteken délután 5 órakor gyűlést tart a szervezett Weisz-Mihály-utca 35 szám alatti helyiségében. Kérjük az összes demokratikus érzésű nőket megjelenését.

A kormány vizsgálatot rendelt el a Maniu gárdák ügyében

Egy hadbíró-ügyész szállt ki a Székelyföldre

A Magyar Népi Szövetség nyilvános népgyűléseken tártá fel azokat a kegyetlenkedéseket, amelyeket a felszabadító Vörös Hadsereg és a román csapatok nyomán Északkelet-Erdélyben megjelent Maniu-gárda elnevezést viselő vasgárdista elemek követtek el. Ezzel egyidejűleg a román és magyar demokratikus sajtó is részletesen ismerte a felelőtlen Maniu gárdák székelyföldi garázdálkodásait és azokat az indokolatlan büntényeket, amelyeket a fajgyűlölet jegyében hajtottak végre.

A Nemzeti Demokrata Arcvonal kezdettől fogva erősen tiltakozott a felelőtlen ténykedések ellen és a bűncselekmények sürgős kivizsgálását követelte. Ennek a következtetés elszánttsággal folytatott harcának most meg lett az eredménye: A kormány illetékes szervei sür-

gönyileg utasították a nagyszemélyi hadbíró-ságot, hogy haladéktalanul folytasson le vizsgálatot az ügyben. A hadbíró-ság Constantinescu Virgil hadbíró-ügyész kapitányt jelölte ki a székelyföldi kegyetlenkedések kivizsgálására.

Constantinescu hadbíró-ügyész kapitány érintkezésbe lépett a Magyar Népi Szövetség központi vezetésével és felkérte Kurkó Gyárfás elnököt a vizsgálatnál való részvételre.

A bizottság csütörtökön reggel indul ki Sepsiszentgyörgyre és onnan folytatja útját.

A Magyar Népi Szövetség feszült érdeklődéssel tekint a vizsgálat eredménye elé, bízva abban, hogy a bűncselekmények kivizsgálása a teljes tárgyilagosság szellemében történik és a bűnösök elnyerik méltó büntetésüket.

Munkások helyezik üzembe az elhagyott csiki gyárakat

(Csíkszereda.) A megye súlyos gazdasági helyzetében a demokráta vezetők komoly erőfeszítéseket tesznek, hogy a dolgozó munkásság megélhetését biztosítsák.

Gyergyószentmiklóson a fűrészgári munkások elhatározták, hogy nem várják be az elmenekült gyárosok hazatérését, hanem haladéktalanul üzembe helyezik mindazokat a fűrészgárakat, ahol a gépszíjakat sikerült megmenteni. A munkások összefogtak a Fakitermő Szövetkezettel, amely feldolgozásra behozza a gyárba a fenyőgömbfát. A munkások által feldolgozott faanyagot egy erre a célra létesített eladási szerv értékesíti.

A munkásság elhatározta, hogy szükség esetén néhány hétig akár ingyen is dolgozik, amíg a fűrészarút sikerül értékesíteni.

tekesíteni.

Csíkszentdomokoson a nagy műmalmot és a fűrészgárat nem lehet üzembe helyezni, mivel a visszavonuló hitlerista németek elvitték a gépszíjakat és még nem sikerült újakat beszerezni. Így aztán a szegénysorsú lakosság képtelen munkához jutni, ami fokozza a nyomort.

Felpanaszolják még a csíkszentdomokosiak, hogy a krakkói hidépítésnél a munkások nem kapják meg rendszeresen a 300 lejben megállapított napi munkabért. Sőt még a vasuti munkavezetők sem bántak emberségesen a munkásokkal. Végül is az elkeseredett emberek a csíkszeredai orosz parancsnoksághoz fordultak védelemért. Az orosz parancsnokság erre egy altisztet küldött ki a munka ellenőrzésére.

A MNSZ alakuló gyűlése Krizbán

Hosszas utánjárás és gáncsoskodások lezárása után, sikerült megtartani a MNSZ alakuló gyűlést.

A gyűlésen, melyet vasárnap, január 7-én tartottak a krizbai közművelődési ház zsufoltság telt helyiségében a k'z's'g lakossága páratlanul nagy számban vett részt.

A gyűlést Illyés Sándor nyitotta meg, aki üdvözölte a megjelenteket. Utána Szócs András ismertette a szervezkedés szükségességét és hangsúlyozta a krizbai magyar nép demokratikus voltát. A multban — mondotta — kommuniztáknak

bélyegezték a hatóságok, most pedig hitlerista-horthysta fasisztáknak neveznek. Ennek az állapothoz egyszerűen a mindenkori véget kell vetnünk. A krizbai magyarság demokráta érzelmű volt a multban is. Népünknek csak a demokratikus életforma hozhat egy boldogabb jövőt.

A gyűlés után megalakították az ideiglenes szervező bizottságot, mely a szervezet végleges megalakulásáig az ügyeket vezeti. Elnök Illyés Sándor, alelnök Imre József, jegyző Schmidt Károly, pénztáros László József. A szervezés munkáját Szócs András vezette.

Hozzászólás

Az „Aurora” Népi szövetkezet kérdéséhez

Mi asszonyok mindig bizonyos idegenkedéssel néztünk a szövetkezeti eszmét. Az eddigi úgynevezett szövetkezetek nagyrésze ugyanis közönséges nyereszkesedésre, sőt néha szemérmetlen üzérkedésre alapult vállalkozás volt és a szövetkezeti cégr szakszorgat a legkapzsisbb fosztogatókat leplezte.

A most alakított „Aurora” népi szövetkezet azonban mi dolgozó nők másként nézzük. Vezetőinek névsorát tanulmányozva arra a meggyőződésre jutottam, hogy ennek a szövetkezetnek megalakításával megtettük az első komoly lépést a jövő demokratikus gazdálkodása felé.

Ebbe a szövetkezetbe nézegetem szerint minden becsületes dolgozó embernek részt kell vennie és különösen részt kell vennünk minékünk dolgozó asszonyoknak mert:

1. Ha van részjegyem, beleszólásom van abba, hogy jóminőségű árut a legolcsóbb beszerzési forrásból vásároljunk,

egyenesen a termelőtől.

2. Nem vagyok kiszolgáltatva annak, hogy boltról-boltra kilincselve drágán vegyem meg a már eddig sok kézen átment rossz minőségű árut.

3. Saját üzletünkön kívül szó, nem engedem meg, hogy a kereskedő az én zsebemre fényűző nyaralókat építsen és gépkocsin járjon, s onnant engem, a dolgozó asszonyt lenézzon.

4. A befizetett részjegyem értéke sokszorosan megtérül azzal, hogy olcsón, kevés utánjárással jó árut kapok.

Ha minden dolgozó szövetkezetbe tömörül, magától szűnik meg a féktelen áruzsora, melyet manapság a legerélyesebb hatósági intézkedések sem képesek megszüntetni. Ha tehát szövetkezetekbe — hangsúlyozom, népi szövetkezetbe tömörülünk, csak a saját magunk életszínvonalának emeléséhez járunk hozzá.

Bardócz Mária.

Dalol a nép:

Munkás testvér

Irtá: BOTH ISTVÁN

Munkás testvér fel a fejed magasra! Nem vagy többé letiporva a porba Voltál immár letiporva eleget, Elhatsz immár szabadabb s jobb életet.

A zsarnokok elmentek a nyakadról, Többé nekik éhberért nem dolgozol Dolgoztál már ezidáig eleget, Hogy megkeresd nekik a jó életet.

Magad pedig éheztl s nyomorogtál Meri reggeltől sötét estig dolgoztál. Más szedte le nehéz munkád gyümölcsét Más élvezte ki annak minden kincsét.

De most ennek mindenkorra vége! A munkának az élethez joga lesz, Gőgös herék nem élnek a nyakadon Elhated az életedet szabadon.

Szakszervezet hírek

Az üzleti, irodai, banktisztviselők, mint a kereskedelmi utazók bizott ezuton hivják meg az összes tisztviselőt a vasárnap, január 14-én reggel 9 óráig a „Capitol” mozgó termében tartandó közgyűlésre. A megjelenés kötelező.

*

Az utóbbi napok eseményeivel kapcsolatos helyzetre való tekintettel ezuton jük fel az érdekelteket, hogy új szakszervezeti alkalmazásokat csak a magántisztviselők szakszervezetén keresztül éjts meg. A szakszervezet képzett glem rendelkezik akik 4 éve munkanélküli.

A magántisztviselők szakszervezete

Hogyan támadt Elzászban a németek?

(London.) Amerikai lap tudósítók dekés részleteket közölnek a Ra Strassbourgtól északra, átkelt német csapatok támadási kísérletei során előadott helyzetről és a németek harci módszeréről.

A beszámoló szerint a németek „idegháború” eszközeit vették igénybe megfélemlítés és lakosságot, a külsőre késztes k (ket és ezzel zürz ideznek elő a szövetséges csapatok s ban. A németek hangszórókat állítottak fel a Rajna németországi partján és elzászi lakossághoz intézve szavaikat jelentették, hogy visszatérnek. Ugyanakkor olyan szörnyűséges színekben tettek le a bekövetkezendő harcok bombáit, hogy a lakosság fejvesztve igyekezett menekülni.

Mint utólag kiderült a németek nem engedtek meg a hangszórókkal és a repülőgépekről ledobott kiáltványokkal, hanem ügynőket is küldtek ki a lakosság megfélemlítésére. Így az egyik helységben fogtak három németet, akikről kiderült, hogy éjnek idején fellármázták a községet és „Jönnek a németek!” kiáltással rákényszerítettek az emberekre. A németek a lakosság féltését kihasználva remítgetések valószínűségét a német idehalló ágyúzásra biztosították.

A helyzetet a legtöbb helyen az elzászi hadsereg volt tagjai menették ki, akik sok helyen őrséget állítottak az utakra és így akadályozták meg, hogy a menekülő lakosság ne találkozzon a elzászi felvonuló amerikai hadsereg előtt. E kisebb város polgármestere sebtében átváltott szövetséges oldalra és azon bejelentette a lakosságnak, hogy bármi is történjék, az amerikai hadsereg ellenáll és nincs ok a riadalomra és még kevésbé menekülésre.

Igy volt sok helyen elkerülhető a lakosság fejvesztett menekülése. Ennek folytán az amerikai védőcsapatok azonnal megérkeztek és visszaszorítható német csapatokat.

Szibéria, a szovjetszövetség kincsestára

Szibéria, a Szovjetszövetség eme végtelen kiterjedésű vidéke, sokezer kilométer távolságra a határaitól minden erejével az arcvonal részére dolgozik. A végtelen erdők, a beláthatatlan, gazdag puszták, a bővizű folyók országa szemet és buzát, repülőgépet és acélt, fát, ágyut és vasat szállít...

A múltban oly rettegett hírű, sivár Szibéria gazdasági fejlődésének bizonyosságát elég egy pillantást vetni a kuznecki szénmedence iparvidékére. Ahol ezelőtt emberi települések alig volt nyoma, most virágzó nagyvárosok, hatalmas fém- és vegyipari üzemek és szénbányák vannak. A világ egyik legnagyobb fémüzemcsoportja dolgozik a kuznecki Sztalinszkban.

A kuznecki medence széngazdagságát az 1939 évben megtartott nemzetközi földtani nagygyűlésen 450 milliárd tonnára becsülték. A világ egyetlen más szénmedencéjében sem található fel a szén olyan gazdag változatban, mint itt. Minden ipari célra szolgáló szénminőség bőséges mennyiségben lelhető a föld felszínéhez közel és olyan vastag rétegben, hogy a kibányászása a legkedvezőbb feltételek mellett lehetséges.

A különböző szénminőségeknek ez a csodálatos választéka önként kínálta fel a legnagyobb szabású nehézipar létesítésének lehetőségét. A kuznecki szénvidék kihasználása alig a huszadik század elején indult meg, amikor az akkori Oroszországot a Csendes-óceánnal összekötő nagy szibériai vasutvonalat építették.

Akkor a szén csak a mozdonyok fűtésére használták fel. A rendszeres kitermelés később, a híres öt éves tervek keretében indult meg. E tervek alapján a Szovjetszövetség gazdasági fejlődése az utolsó 15 év alatt óriási haladást mutat. Tíz év alatt (1928-tól számítva) a széntermelés az addighoz mérten hat és félszeresére emelkedett.

A szén, mely eddig csak mozdonyfűtésre szolgált, most sokirányú és célszerű felhasználást nyert a Szibériában és Uralban épített fém- és vegyipari üzemekben, villamos erőforrásokban és virágzó városokban.

A kuznecki szénmedence jelentőségét azonban a háború növelte életfontosságúvá. Két évig a németek uralkodtak a Donvidék szénmedencéjében, a Szovjet fontos ipar- és szénközpontjában. Az elnyomóknak sikerült a moszkvavidéki szénmedencét is tönkretenniük. Ezért kellett a szibériai szénbányászoknak a termelést kényszerűen, sőt háromszorosára emelni, hogy így pótolják a veszteséget. Meg kellett nagyobbitani a villamos erőműveket, hogy az acélttermelést növelhessék.

A kuzneck-vidéken, Kemerovban, Prokopyevszkben, Sztalinszkban és a vidék egyéb ipari központjaiban ma is folyik a hatalmas munka. Új bányákat nyitottak, újabb olvasztókemencéket építettek, kibővítették a közlekedési hálózatot. 1943-ban a kuznecki medencében négy millió tonnával emelkedett a széntermelés. A szibériai fém munkások telepítették a hadsereg szükségleteire szolgáló különleges acélt gyártó berendezéseket. Ilyenformán 1943-ban az öntvények termelését harmadétszorosára sikerült emelni.

Kevésbé a háború kitörése előtt a gornojhorin-i vasvidéket vasutvonalal kötötték össze a kuznecki fémüzemcsoporttal, így a kuznecki magaskemencék, melyek eddig csak az urali nyerstermékeket használhatták, most bővebben kapnak nyersvasat.

A bányákban a munka 95 százalékban gépi erővel folyik. Ezen a téren a szovjet-ípar semmivel sem marad az európai vagy amerikai bányáipar színvonalá alatt. A sztalinszki fémüzemcsoport és a kuznecki koksüzemek szintén korszerű felszereléssel rendelkeznek. A kuznecki medence egyike Szibéria legújabb, egyben legkorszerűbb és leghatalmasabb iparvidékének. De az oszki, novoszibirszki, tomszki, krasznojarszki ipartelepek is hasonló mértékben fejlődnek.

Demokrata kormányzatért és népi szellemű törvényhozásért küzd a Magyar Népi Szövetség — mondották a nagyenyedi népgyűlésen

A Magyar Népi Szövetség a magyar demokrata erők tömörítése során Nagyenyeden is megtartotta alakuló gyűlését. A MNSZ enyedi szervezetének a megalakulása, a romániai magyarság demokrata mozgalmának újabb megerősítését jelenti, mivel az erdélyi magyarság hagyományos művelődési központjára fontos szerep vár abban a korszakban, amely új távlatokat nyit meg a sok viszonytárgyat átélő nemzetiségnek.

Egyenlő jogokért egyenlő kötelességek

Beszédét ezután így folytatta: — Ki kell irtanunk lelkünkől minden fajgyűlöletet és együtt kell működnünk a testvéri demokrata szervezetekkel a népi eszmék diadaláért, mert csak így szüntethetjük meg a bennünket ért sérelmeket, csak így vívhatjuk ki, hogy egyenlő bánásmódban részesüljünk, egyenlő jogok és kötelességek birtokában lehessünk. Ezeknek az eszméknek a megvalósításáért tömörülünk és harcolunk nem csak szavakkal, hanem tettekkel is be kell bizonyítanunk, hogy tántoríthatatlan harcosai vagyunk a demokráciának.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után, Csirikás György, központi kiküldött ismertette a MNSZ, elődje, a Madosznak 1933 óta kifejtett tevékenységét. Ezután bejelentette, hogy az összeíróvel célja a nagyenyedi szervezőbizottság megalakítása és ezt megelőzően a MNSZ. központi utasításának ismertetése. A központi utasítások felolvasására Szabó Ferenc dr.-t kéri fel.

A központi utasítások felolvasása után Csirikás György kifejtette, hogy egyelőre

Az alakuló népgyűlést Dr. Szabó Ferenc nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket és Csirikás György központi kiküldöttét, majd röviden felvázolta a demokrácia jelentőségét. A demokrácia — mondotta — a nép uralmát akarja megvalósítani, hogy a nép maga válassza meg vezetőit. A MNSZ. demokrata politikai szervezet, amely igazi demokrata kormányzatért és népi szellemű törvényhozásért küzd.

csak ideiglenes szervezőbizottság megválasztásáról lehet szó, mert a végleges intézőbizottság megválasztása a közgyűlés hatáskörébe tartozik. A Magyar Népi Szövetség célkitűzéseiről szólva, hangsúlyozta, hogy a MNSZ. a Nemzeti Demokrata Arcvonal kormányzási munkatervére alapján folytatja a közös harcot a jogegyenlőség, a szólás- és gyűlekezési szabadság, sajtószabadság és a népi közművelődés kifejlesztésének megvalósításáért.

Ezután Szabó Ferenc dr. felvetette a szervezet helyiségének a kérdését. A Magyar Iparos Önképzőkör jelenlévő vezetői erre a célra készségesen felajánlották az Önképzőkör helyiségeit.

Ezután Szabó Ferenc dr. felolvasta a Nemzeti Demokrata Arcvonal kormányzási munkatervét, melyet a jelenlévők általános helyesléssel vettek tudomásul.

Csuka Ákos és Gazdag Géza felszólalására válaszolva, a központi kiküldött kijelentette, hogy a MNSZ. a többi demokrata szervezetek támogatásával megtette a szükséges lépéseket a munkatáborok felosztása és az emberek hazatérése érdekében.

Megválasztják a bizottságokat

Ezután került sor az intézőbizottság megválasztására. Az ideiglenes intézőbizottság elnökéül egyhangulag Császár Gyula gazdálkodót választották meg. A többi tagok: Szatmári István asztalos, Szabó Ferenc dr. ügyvéd, Fekete György tisztviselő, Acél Béla kereskedő, özv. dr. Kozma Gyuláné tisztviselő, Takács Pál kádár, Tatár Gerőné nyugdíjas, Gece Sándor nyomdász, és Jakab Zsigmond. A sajtóbizottság tagjaiul Illyés Árpád tisztviselőt, Kaba Gyula kereskedőt és Szalkai József tisztviselőt választották meg.

A női bizottság tagjai: Turóczy Lászlóné, Dr. Szabó Ferencné, Bocsárdi Istvánné, Nagy Józsefné, özv. Kuntsch An-

talné, Borsós Endréné, Parajdi Istvánné, Brassai Józsefné, özv. dr. Kozma Gyuláné, Böjthe Olga, Zalányi Margit és Jakab Jolán.

Az ifjúsági csoport tagjai a következők: Borsai Zoltán, ifj. Winkler Gyula, Székely Márton, Borsós Barna, Tatár Géza, Borsós Melinda, Kozma Julia, Lőrincz Éva, Takács Albert, Szatmári Irénke, ifj. Császár Gyula, Szöllösi Ida, Brassai Babba, Acél Magda, Acél Aranka, Acél Éva, Kertész József és Turzai Mária.

Ajtai Viktor főkönyvelő felszólalása után Császár Gyula elnök megköszönte a személye iránt megnyilvánult bizalmat. A gyűlés Csirikás György és Szabó Ferenc dr. zárószavaival ért véget.

LUCA VASILE előadása az ország ujjaépítéséről

Luca Vasile, a Nemzeti Demokrata Arcvonal központi irodájának titkára előadást tartott a Kereskedelmi Akadémia csarnokában „Az ország ujjaépítési kérdéseiről” címen.

Előadását Luca Vasile azzal kezdte, hogy a jelenlegi világháború előtt a munkásság nem foglalkozott az ország gazdasági kérdéseivel és csak a munkásosztály harcának végecélját tartotta szem előtt. A fasizmus és az általa előidézett háború azonban, amelyet a nagytőke támogatott, felveti a belső gazdasági kérdéseket és a munkásosztálynak, mint a fasizmus legkövetkezetesebb ellenségének, választ kell keresnie ezekre a kérdésekre.

Augusztus 23-ika után a román közgazdaság csaknem érintetlen volt. Ennek az alapján nemcsak az igazságos háborúból adódó becsületes kötelezettségeknek lehetett volna eleget tenni, hanem az ország ujjaépítését is meg lehetett volna valósítani. Hogy mindez megvalósulhasson azonban szükség volt arra, hogy az ország ne térjen vissza az elavult társadalmi és gazdasági módszerekhez. Sajnos azonban az illetékes tényezők éppen ezt kísérelték meg. Egy régóta elavult szabadság nevében szabad folyást engedtek a pénztőke mohó kereseti vágyának. Ez a haszonleső politika szabotált minden ujjaépítési törekvést, amelyet a termelő

A háború alatt Szibéria számos nagyüzemmel gyarapodott és ezek mind az arcvonal részére dolgoznak. A Vörös Hadsereg ma már Szibériából mind nagyobb tömegű repülőgépet, motort, páncélkocsit, ágyut, gépgépyvert és löszert kap.

De a szibériai ipar jelentős szerepet

játszik más termékek gyártásában is. Nemrég kezdte meg a termelést a hatalmas alaji vontatógépgyár. Innen már százzal szállítják a traktorokat a felszabadított területekre.

Szibéria az iparosodás terén óriási lépéssel halad előre. Az utolsó 15 évben megtízszerezte termelését. Az iparosodás

munkástömegek kezdeményezték.

A Malaxa példája világosan megmutatja, hogy milyen szoros érdekösszesség áll fent a nagyipar között, valahányszor az érdekek megvédéséről van szó. Az eset ugyanakkor határozottan feltárta a nagyipar szoros kapcsolatát az államgépezettel és a nagytőkével. Így aztán szabotáltak minden olyan kezdeményezést, amely rendet akart teremteni a gazdasági életben. A gazdasági élet szétzilálását fentről irányítják.

Luca Vasile ezután hangoztatta, hogy nincs szándékában részletes tervet előterjeszteni, hanem csak nagy vonalakban ismertetni azokat az újításokat, amelyek előfeltételei az ország ajjaépítésének. Ezek között az újítások között első helyet foglalja el a földosztás kérdése, mivel ez hivatott a földművesosztály életszínvonalát emelni és egy vásárlóerővel bíró belső piacot megteremteni. A második fontos újítás a kulcsipari vállalatok államosítása, mivel ezek megérték arra, hogy ellenőrzés alá kerüljenek. Ezt a kartellek és eladási irodák létesítése is igazolja.

Beszédét Luca azzal a megállapítással fejezte be, hogy szoros kapcsolat van a politikai és a gazdasági demokrácia között. Eppen ezért, amíg az egyeduralomra törő töke zsarnokságát nem sikerült megtörni, az ország demokratizálását nem lehet megvalósítani.

Kolozsváron megalakult az ujságírók szakszervezete

(Kolozsvár.) A kolozsvári román és magyar sajtó munkásai megalakították közös szakszervezetüket. Bekapcsolódásuk a szabad szakszervezetbe nemcsak messzehatoló kezdeményezést jelent, hanem kifejezésre juttatja az együttműködésre való készségeit is a demokrácia eszméinek szolgálatában. A közgyűlésen alapszabálytervezetet ismertettek, amely a széles néprétegek mellett és értük dolgozó ujságírói társadalom érdekvédelmét és kötelezettségeit egyaránt felöleli. Az alapszabályt előkészítő bizottság megválasztása után — amelynek tagjai Moldován Vasile, Nagy István, Raffay István és Tis Iacob — sor került az ideiglenes vezetőség kijelölésére. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a következő jelöléseket:

Tiszteleti elnök Mátrai János, elnök Giurgiu Gheorghe, alelnökök Balogh Edgár és Tis Iacob, főtitkár Nagy István, jegyzők Hatos Romulus és László Béla, pénztárnok Bihari Miklós, ellenőrök Pintea Ioan, és Raffay István, könyvtárnok Dánér Lajos, választmányi tagok Anderco Grigore, Gredinár Aurél, Homonnay Hugó, Jagamas Lili, Moldován Vasile, Orosfeanu Tiberiu és Russu Gheorghe.

Belpolitikai hírek

(București.) A kormány gazdasági bizottsága dr. Groza Peire helyet és miniszterelnök elnökével megtartott ülésén meghallgatta az ujjaépítési kölcsön jegyzőről szóló első jelentéseket, amelyekből kitűnt, hogy a jegyzések rendkívül kedvező módon folynak. Ezután jóváhagyták a bab árának megállapítását vagononként a termelő állomásán feladva 500 ezer lejben. Majd a közlekedés kérdését kezdték tárgyalni s azt a legközelebbi ülésen folytatják.

(București.) Hivatalos közlemény szerint a hatóságok megállapították, hogy egyes üzletek évvégi leltározás címen zárva tartanak, holott ehhez nincsen joguk s ez az eljárás a gazdasági szabotázsról szóló törvény 32. szakaszába ütközik. A nemzet gazdasági minisztérium felhívja tehát a kereskedők figyelmét, hogy az üzletzárásra engedélyt kell kérni a minisztérium kereskedelmi osztályától s csak ennek az engedéllyel a birtokában lehet az üzletet bezárni a megengedett időre.

sal a közművelődési élet is lépést tart. Az iparvállalatokkal párhuzamosan főiskolák, tudományos kutatóintézetek, iskolák, könyvtárak, kórházak épültek.

Az ellenség legyőzése után újabb hatalmas fejlődésnek indul a Szovjetszövetség és mérhetetlen gazdagságu, óriási kiterjedésű, kimeríthetetlen kincsestára.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.